

Investiguem els
àlbums fotogràfics

Objectius generals dels materials didàctics

Objectius	Dossier	Objectiu general	Nivell 1	Nivell 2	Nivell 3
Objectiu 1	El dia a dia d'un poble	Comprendre que la història es construeix mitjançant fonts primàries	Reconèixer que cada document conté informació sobre un fet concret.	Aprendre a extraure informació de documents diversos i que aquesta informació no és igualment rellevant.	Aprendre a ordenar i classificar la informació proporcionada per les diverses fonts documentals, atenent a la finalitat de reconstruir algun aspecte del passat.
Objectiu 2	La Cristalleria Planell	Comprendre que la recerca històrica es basa en la formulació d'hipòtesis sobre els fets.	Ordenar les fonts amb la finalitat d'obtenir una conclusió provisional lògica. A l'hora d'explicar problemes històrics, situar alguns fets, causes i conseqüències en un ordre lògic d'importància.	Comprendre que per examinar els fets poden ser necessàries diverses hipòtesis de treball.	Intentar contextualitzar amb els fets històrics de cada moment, una hipòtesi concreta.
Objectiu 3	Una empresa exemplar	Adquisició i avaluació d'informació històrica a partir de les fonts documentals	Adquirir informació a partir d'una font històrica seleccionada prèviament.		
Objectiu 4	La Cristalleria Planell	Adquisició i avaluació d'informació històrica a partir de les fonts documentals.	Adquirir informació a partir d'una font històrica seleccionada prèviament.	Adquirir informació històrica a partir de fonts diverses que contenen més informació de la que es necessita per a realitzar una tasca específica i seleccionar tipus de fonts que podrien ser útils per a proporcionar informació en una investigació històrica.	Demostrar una consciència creixent del caràcter de les fonts i llurs diversos usos i limitacions, les circumstàncies que varen conduir a la seva creació i si es poden emprar dades que siguin millors.
Objectiu 5	Ha canviat molt l'escola?	Comprendre que el procés històric està subjecte a canvis constants que només poden ser estudiats mitjançant la comparació.	Establir comparacions entre l'abans i el després.	Verificar i jerarquitzar els canvis ocorreguts en un espai temporal.	Aprendre que hi ha elements més resistents al canvi que d'altres, i que en les nostres societats, moltes de les nostres certeses i creences també estan destinades a canviar
Objectiu 6	Investiguem els àlbums fotogràfics	Ser conscient que per treballar els documents del passat cal aprendre un sistema de classificació i anàlisi de tot tipus de fonts.	Classificar les fonts fotogràfiques de forma autònoma i treure'n informació diversa en funció d'uns criteris d'anàlisi.	Dur a terme una recerca fotogràfica en les pròpies imatges familiars, analitzant-les segons uns criteris previs d'anàlisi.	Relacionar la informació extreta de les fonts gràfiques tot comparant-les amb els fets de caràcter històric succeïts en els períodes apareguts en les imatges.

Investiguem els àlbums fotogràfics

Contingut del dossier

Aquest dossier està compost per una **seixantena de fotografies** preseleccionades que reflecteixen bàsicament dos moments del **districte de les Corts de Barcelona**. Un primer grup d'imatges es correspon bàsicament al **primer terç del segle XX**, mentre que el segon grup mostra la vida del barri durant el **període franquista**, amb especial incidència entre els anys 50 i 60.

La major part de les fotografies seleccionades són de **procedència diversa**.

Aquestes imatges, a part d'ésser impreses, es presenten també en un **fitxer informàtic**, el funcionament del qual s'explica posteriorment.

Objectius del dossier

L'objectiu del dossier és **introduir l'alumnat en el procediment de la classificació de fonts gràfiques**. Des del punt de vista metodològic, aquesta no és una qüestió menor ja que **una mateixa font pot contenir informació sobre aspectes molt diversos**.

Així, per exemple, una mateixa font ens pot indicar **aspectes socials, d'indumentària, elements arquitectònics i etnogràfics, elements del comerç i el transport**, etc. A l'hora de classificar aquesta imatge: La ubicarem sota el criteri de classificació de l'arquitectura? O bé en destacarem només els aspectes socials? És evident que ambdós són importants i, per tant, hem d'ensenyar un **sistema general de classificació de fonts històriques gràfiques** que permeti poder valorar cada aspecte amb independència dels altres i, a la vegada, poder interrelacionar totes les informacions que ens convinguin.

Per tant, l'objectiu principal del dossier és proporcionar un **sistema de classificació i anàlisi de les fonts fotogràfiques**. En un primer nivell, cal aprendre a classificar fonts fotogràfiques d'una manera autònoma tot deduint diferents aspectes, fins i tot de tipus cronològic. En un segon nivell, caldrà aprendre a fer recerca de fonts fotogràfiques en els propis àlbums familiars aplicant els mateixos criteris de classificació apresos en el nivell primer. Finalment, hi pot haver un tercer nivell que permeti relacionar la informació extreta de les fonts fotogràfiques, tan de l'arxiu municipal com de l'arxiu familiar amb les grans transformacions del segle XX.

Objectiu general 6

Ser conscient que per treballar els documents del passat cal aprendre un sistema de classificació i anàlisi de tot tipus de fonts.

■ Nivell 1

Classificar les fonts fotogràfiques de forma autònoma i treure'n informació diversa en funció d'uns criteris d'anàlisi.

■ Nivell 2

Dur a terme una **recerca fotogràfica en les pròpies imatges familiars**, analitzant-les segons uns criteris d'anàlisi.

■ Nivell 3

Relacionar la informació extreta de les fonts gràfiques tot comparant-les amb els fets de caràcter històric succeïts en els períodes apareguts en les imatges.

Suggeriments de treball per al professorat

Una de les fonts per conèixer el segle XX són les **fotografies**. Es tracta d'una **font inventada el 1827 per Joseph Niepce i Louis DaGuerre**. La primera fotografia la feu Niepce des de la finestra de casa seva. Dos anys més tard s'inventà el **negatiu fotogràfic**, és a dir, el procés negatiu/positiu emprat fins als nostres dies.

En fer una fotografia, **recobrien plaques de vidre amb una pasta viscosa** i prenién i processaven la imatge abans que la pasta s'assequés. **La preparació s'havia de fer en una habitació fosca**. Aquest procés, doncs, era molt lent i complicat.

El 1871 s'inventa la gelatina seca, sensible a la llum, que facilitava la fabricació de plaques de manera industrial. Això permeté l'existència d'**estudis fotogràfics**. La gent podia anar a aquests estudis i fer-se fotografies familiars ja que el procés començava a estar industrialitzat. Tot i així, era molt difícil realitzar instantànies de carrer o fotografiar fets imprevistos.

Les instantànies no foren possibles fins que s'inventà la pel·lícula flexible (1887) i les primeres càmeres Kodak portàtils.

En resum, no és fins la **darrera dècada del segle XIX i principis del XX** que la fotografia va poder ser incorporada de forma normal en les revistes i, sobretot, no es van popularitzar. No ha d'estranyar, doncs, que la gran majoria d'imatges que presentem en aquest dossier comencin amb els primers anys del segle XX.

Pautes concretes de treball per al professorat

La proposta per a treballar les fonts gràfiques en el marc de l'escola **pren com a pretext el coneixement de les imatges corresponents a la pròpia família**. Però abans d'elaborar aquest treball de recerca i per aprendre el mètode de classificació de fonts gràfiques, seria interessant dur a terme, **com a pas inicial, una anàlisi exhaustiva de les imatges que hi ha en el dossier**.

Elaboració d'una pauta d'anàlisi

El professorat podria començar per **repartir les imatges del dossier entre els alumnes** (aquesta distribució es pot realitzar ja sigui repartint una imatge a cada alumne o diverses imatges per grups de tres o quatre alumnes). Sigui com sigui, es tractaria que el professor pogués incitar l'alumnat a treballar les imatges amb l'objectiu d'elaborar un esquema possible d'anàlisi.

Davant de cada imatge, caldria que l'alumnat en fes una **observació detallada** i, a partir d'aquesta observació, elaborar un llarg llistat d'ítems possibles que el docent hauria d'anar agrupant en **categories d'anàlisi**. Així doncs, de cada imatge que s'analitzés, caldria detectar aquells **elements que van apareixent** i que es corresponen, per exemple, amb la indumentària, amb els sistemes de transport, amb els oficis, etc.

De tots els **temes** possibles, caldria elaborar un llistat ordenat que pogués ser aplicat a qualsevol document de tipus gràfic, que en aquest cas podria contenir els següents ítems d'anàlisi:

1. **Procedència** del document

2. **Autoria** del document

3. **Data** del document

4. **Descripció tècnica** de la imatge:

- la fotografia que tenim a les mans és original o es tracta d'una reproducció (una còpia, una fotocòpia...)
- mesures en mil·límetres
- peu de foto i nom del fotògraf i agència si hi consta
- blanc i negre, colors...
- suport: vidre, cartró, paper, cd-rom...
- estat de conservació

5. **Descripció del contingut** de la imatge

- Títol
- Tema representat (descripció genèrica)

- Entorn o marc geogràfic
 - Tipologia d'edificis
 - ◆ Cases de camp
 - ◆ Cases benestants
 - ◆ Edificis (nombre de pisos per casa)
 - ◆ Edificis fabrils (característiques)
 - ◆ Espais i edificis públics (places, ajuntaments, escoles, sanitat, etc.)
 - Arranjament (carrers de sorra, carrers asfaltats) i característiques del carrer (amplada, entrada de llum, ...)
 - Zones dels habitatges (habitacions i sales, pati, corral, pou, pallissa, ...)
 - Obertures (portes, finestres i balcons)
 - Ubicació dels habitatges (al centre del poble, als afores)
 - Estil arquitectònic
- Personatges que hi apareixen
 - Identificació dels personatges
 - Ofici que desenvolupa
 - Edat aproximada dels personatges (gent gran, adults, joves, nens)
 - Gènere dels personatges

- Vestits

- ◆ Vestits de treball / Vestits de festa (roba per a ocasions especials)
- ◆ Vestits dels homes / Vestits de les dones
- ◆ Vestits dels nens i de les nenes
- ◆ Els complements (sabates, mocadors, cinturons, arracades, paraigües, barrets, mantellines, etc.)
- ◆ La roba de pagesos i camperols
- ◆ La roba de la gent benestant
- ◆ La roba i les estacions de l'any
- ◆ La roba i els oficis
- ◆ Els teixits
- ◆ Els cabells (atuells per guarnir o tapar)

- Tecnologies que hi apareixen

- Existència d'instal·lacions elèctriques i/o telegràfiques
- Existència d'instal·lacions de tramvia
- Existència de canalitzacions d'aigua

- Fets o esdeveniments que hi apareixen
 - Festes
 - Balls
 - Esdeveniments religiosos
- Comerços
- Sistemes de locomoció
 - Bicicletes
 - Vehícles a motor (carros, motocicletes, cotxes, camionetes...)
- Esports
 - Espais de joc
 - Indumentària
 - Tipologia de jocs (jocs infantils, jocs de taula...)
- Animals
- Anècdotes o comentaris relacionats amb la imatge

Òbviament, d'aquest llistat d'ítems, **els alumnes només han d'omplir aquells que siguin pertinents a cada imatge**. Caldrà que, en funció de la imatge que els ha correspost puguin veure si els ítems apareixen o no en la seva imatge.

Extraure informació de les imatges

Aquests ítems haurien de servir, posteriorment, perquè els alumnes elaborin un **breu informe descriptiu sobre la imatge** que ha tocat a cadascú. Es tracta de prendre la informació que s'ha obtingut per separat, en cada ítem, i donar-li una visió de conjunt, descrivint de manera detallada el que apareix en cada fotografia.

Per mostrar un exemple a l'alumnat, **seria interessant que el professor analitzés de manera més específica algunes de les imatges proposades**, aplicant els ítems que anteriorment s'han esmentat. Podríem centrar-nos, per exemple, en la imatge A18, corresponent a una aula de principis del segle XX (1918). El professorat ha de tenir present, abans de fer el comentari de la fotografia, que aquesta imatge correspon a una aula d'una escola en aquells moments modèlica i que per tant no respon del tot al que era en realitat l'escola pública.

Algunes **preguntes** que podrien servir per extraure informació de la imatge serien:

Com és l'aula?

Quins alumnes hi ha? (només nens)

Quina activitat estan fent?

A través de quins materials aprenen?

Els vestits: les bates escolars

Les taules

L'organització de l'espai: agrupació dels nens i de les taules

La descripció de la imatge es podria dur a terme fent una comparació amb l'aula en la qual es troben actualment els alumnes. Caldria, per tant, prendre cadascun dels ítems i fer-ne la seva comparació amb l'actualitat.

Consideracions respecte la datació cronològica

És ben sabut que hi ha moltes fotografies de les quals no en sabem la data. Datar una imatge sempre és una feina complexa i cal fixar-se en molts detalls. Normalment, els indicadors més clars acostumen a ser els vestits, tant d'homes com de dones, l'existència o no d'estructures que indiquin electricitat, els vehicles (la seva tipologia) i la identificació d'alguns personatges que apareixen a la imatge. Amb aquests indicadors es pot dur a terme una aproximació cronològica de la imatge. Amb tot, només el coneixement exhaustiu d'allò que es fotografia permet una datació més exacta.

LA INDUMENTÀRIA

Respecte la indumentària, la **femenina sol ser un dels indicadors més clars** que ja canvia més, essent la llargada de la faldilla un indicador cronològic clar. Vegem alguns exemples:

- **Faldilla fins a terra**, només es veuen els peus i els turmells lleugerament (finals del segle XIX i primera dècada del XX) (es correspondria amb la imatge A3)

- **Faldilla fins a mitja cama** (les començaríem a trobar amb posterioritat a la Primera Guerra Mundial, als anys 20) (imatge A10)

- **Faldilla fins al genoll** (es correspondria amb la moda dels anys 30 i 40) (imatge A29).

Pel que fa a la **indumentària d'homes**, podem esmentar els següents exemples:

- La presència de treballadors joves amb **bruses i faixes** indica finals del segle XIX i principis del XX (veure imatge A23).

- La burgesia i les classes mitjanes sempre porten **vestit jaqueta, amb colls rodons i amb midó, armilla, bigotis** o barbes solen correspondre a modes del mateix període (imatge A7).

- A la dècada dels anys 20-30 del segle XX, les classes treballadores comencen a utilitzar freqüentment **gorres** i les bruses es canvien per **camises** (veure imatge A29).

- En aquesta mateix època, la burgesia es vesteix amb vestit jaqueta, amb **barret d'ala ampla** (imatge A20 i A30).

Als anys 40-50, la moda de les classes populars no evoluciona massa per la qual cosa és fàcil confondre's. Els canvis importants apareixen en la **dècada dels 60** amb la **introducció de texans, faldilles curtes i pantalons en la roba femenina**.

L'ELECTRICITAT

L'examen d'una fotografia, especialment quan hi ha arquitectura o paisatge urbà, ha de tenir present l'existència de **cables elèctrics, enllumenat públic i vies del tramvia**. Aquests sistemes no es generalitzen fins a la **dècada dels anys 20 del segle XX**, i sobretot als anys 30. Per tant, tota imatge en la que hi manquen instal·lacions elèctriques en trams grans de carrers necessàriament ha de ser anterior a aquesta època (vegeu imatges B6 i B7).

Naturalment, l'electricitat marca un abans i un després i, per tant, una imatge dels anys 50 i una dels anys 30 solen tenir les mateixes instal·lacions elèctriques.

ELS VEHICLES

Els vehicles són un altre indicador clar. Encara que els cotxes a motor apareixen ja a finals del segle XIX, la **presència de forma generalitzada de vehicles al carrer** no és evident fins **després de la Primera Guerra Mundial**. Amb anterioritat a aquest conflicte els mitjans de transport són, fonamentalment, carros. Encara que aquest element, presència o no de carros, pot ser enganyós ja que fins a la dècada dels seixanta el transport per pobles i ciutats encara es feia amb aquests mitjans. La identificació de marques de cotxes podria ser una guia cronològica orientativa.

PERSONATGES

En el cas de les **fotografies familiars**, la millor manera de datar-les és intentant esbrinar l'**edat aproximada** que tenen en la fotografia alguns dels personatges que hi surten. Per exemple, aquí l'àvia podia tenir 6 anys i ara en té 78; per tant, ...

El fitxer històric informatitzat

Aquesta activitat començarà amb l'elaboració d'un **fitxer històric** que els permetrà dur a terme la classificació bàsica de la informació que aporten les imatges proposades en el dossier.

En aquest dossier es planteja l'elaboració d'un **fitxer informàtic**. Es tracta d'una **petita base de dades** preparada

en la qual els alumnes trobaran totes les imatges corresponents a les que s'ofereixen en el dossier. Cada imatge es correspondrà amb una fitxa de la base de dades i cada fitxa comptarà amb la presència d'un **conjunt de camps** que els alumnes hauran d'omplir en funció dels temes que apareguin en la imatge.

Aquests camps es corresponen a ítems que poden descriure les imatges que apareixen en el fitxer, i que estan extrets del llistat inicial que s'ha elaborat per analitzar les fonts gràfiques. Aquests camps són:

1. Homes
2. Dones
3. Nens i nenes
4. Vestits i indumentària
5. Habitatge
6. Oficis
7. Festes i tradicions
8. Arquitectura industrial
9. Urbanisme
10. Sistemes de locomoció
11. Tecnologies que hi apareixen
12. Cronologia (amb tres possibilitats: 1900 – 1930; 1930 – 1940; 1940 – 1970)
13. Altres

Així doncs, **hi haurà tants camps com ítems s'hagin establert** (en aquest cas, 12). Els alumnes se situaran a l'inici de la base de dades i, davant de cada imatge, ompliran aquells camps que es corresponguin amb cada imatge analitzada. **Els alumnes hauran d'omplir amb una creu aquells camps que descriuïn la imatge que apareix en cada fitxa** (per exemple, en la imatge A1, haurien d'omplir una creu en els camps 5 i 9). A més d'aquests ítems, cada fitxa disposarà d'un espai en blanc per fer-hi breus comentaris textuais que puguin aportar alguna informació complementària a l'anàlisi feta.

De manera successiva, aniran apareixent cadascuna de les imatges i els alumnes hauran d'omplir-ne els camps corresponents. Un cop els camps siguin plens, el professorat haurà d'assegurar-se que tots els alumnes han omplert correctament els camps, fent una breu revisió de les imatges.

Un cop s'hagin revisat les fitxes, el professorat podrà començar, pròpiament, el **procés d'anàlisi de les imatges**. En aquest sentit, **es podria començar per analitzar un sol ítem i extraure'n tota la informació possible**. Per fer-ho, proposarà als alumnes buscar (en el menú del cercador) totes aquelles imatges que continguin la categoria "vestits i indumentària" (ítem 4). Automàticament, el cercador mostrarà totes les imatges on aquest ítem hi aparegui. A partir d'aquí, el professorat haurà de plantejar preguntes que s'orientin a descriure el màxim possible les característiques de la indumentària en moments diversos del segle XX. Alhora, per tal de treballar el fitxer amb més profunditat, **el docent pot proposar la combinació d'ítems**, per exemple: "vestits i indumentària" i "homes"; o "vestits i indumentària" i "oficis"; etc.

Les preguntes que es facin en relació a les imatges han de dirigir-se a constatar allò que canvia i allò que roman en els diferents moments històrics.

L'àlbum de la família

Totes les famílies tenen el seu propi arxiu. No ens referim tant a un arxiu sistematitzat i ordenat d'imatges i textos, sinó més aviat a un volum d'informació que al llarg dels anys s'ha anat acumulant de mica en mica. Tota aquesta informació és molt vàlida per conèixer com era el nostre passat i considerem oportú introduir i utilitzar el propi arxiu fotogràfic familiar per treballar-lo dins de l'aula.

El que es pretén elaborar és un **petit àlbum fotogràfic en el qual els alumnes facin una breu recerca històrica sobre la seva família**, coneixent peculiaritats d'algun personatge, esbrinant alguns fets que s'han esdevingut en els darrers anys, etc. Cal que els alumnes s'adonin de **quins són aquells elements que al llarg de la història més recent han pogut canviar o, pel contrari, s'han mantingut més estables**. Es tracta, per tant, d'utilitzar la família com a pretext per treballar la història i les fonts a emprar són, bàsicament, les de caràcter fotogràfic. Els alumnes, a través d'aquest àlbum, realitzaran un arxiu visual de la família.

A part de l'interès de caràcter particular que pot suposar l'anàlisi de la pròpia família, el que resulta realment interessant és poder establir comparacions al llarg dels anys. Per fer-ho, els alumnes no només comptaran amb les imatges de la pròpia família, sinó que també comptaran amb les imatges que es faciliten al dossier, així com les imatges corresponents als altres companys de l'aula que, en ser tots d'una edat similar, aportaran imatges força representatives d'una època concreta. Per tant, la suma dels arxius visuals dels alumnes podran esdevenir un arxiu visual d'una època determinada.

Un cop els alumnes han pogut analitzar les imatges del fitxer caldria prosseguir de la manera següent: **l'arxiu facilitarà un petit dossier en el qual hi haurà espai per treballar cadascuna de les generacions de les quals els alumnes tinguin imatges**. Aquest dossier tindrà les pàgines següents:

El meu àlbum de família

Jo i els meus germans/es (màxim de 5 fotos)

Els meus pares i oncles

Els meus avis

Els meus besavis

Els meus rebesavis

Persones relacionades amb la família

El que hauran de fer els alumnes és **ordenar les imatges familiars** col·locant, en cada full, primer les seves, després la dels seus pares, la dels seus avis, la dels seus besavis i la dels seus rebesavis (sempre que les tinguin).

Cadascuna de les imatges de cada generació s'enganxarà en la pàgina que correspongui del dossier. En cada pàgina, al marge dret, hi haurà un breu esquema que simbolitzarà un arbre genealògic en el qual l'alumne haurà d'anar col·locant els membres de la seva família on correspongui. Sota la imatge central, la corresponent a una generació (pares, avis, besavis, rebesavis), **els alumnes hauran d'aplicar l'esquema d'anàlisi utilitzat en el sistema de classificació anteriorment treballat.** Així doncs, **a cada imatge**, inclosa la seva, els alumnes **hauran de fer notar la seva procedència, la cronologia corresponent, la temàtica general que s'hi mostra...** Un espai que caldrà afegir en cada pàgina serà un breu comentari de l'escena que hi apareix, especialment, si hi ha algun fet o anècdota interessant que es relacioni amb aquella imatge.

Per últim els alumnes **hauran de relacionar les imatges corresponents a la seva família amb alguns fets històrics de l'època pertinent.** Per fer-ho, els alumnes hauran de situar l'any de naixement (aproximat) de cadascun dels familiars i prendrà un període de 10 anys (5 anys abans i 5 anys després) per buscar i anotar 5 esdeveniments històrics que poden relacionar-se amb aquest moment històric.

Les imatges que porti cada alumne poden ser incloses dins del fitxer informatitzat. De fet, per fer-ho, caldria escanejar cada imatge i col·locar-la en una fitxa del fitxer i activar els ítems que es corresponguin. D'aquesta manera, **el fitxer inicial s'amplia amb les imatges dels propis alumnes.**

La meva família

Un cop els alumnes hagin elaborat el seu propi àlbum familiar, es durà una **posada en comú dels àlbums de tots els alumnes.** Per dur a terme aquest diàleg, el docent ha de tenir en compte que ha de fer constar elements com:

Fer un comentari general sobre la pròpia família

Fer una consideració sobre trets generals de com era la vida abans

Què ha romàs al llarg del temps?

Què ha canviat al llarg del temps?

Per dur a terme aquests comentaris, el docent pot basar-se en els mateixos ítems d'anàlisi que s'han utilitzat durant tota l'activitat.

Relació de documentació del dossier

Imatge A1: Panoràmica general de la localitat. Cronologia 1902

Imatge A2: Casa de la Maternitat. Cronologia 1903

Imatge A3: Grup escolar del Colegio del Sagrado Corazón. Cronologia 15 de novembre 1906

Imatge A4: Detall del convent incendiats de Les Carmelites. Cronologia 1909

Imatge A5: Festa popular: la festa de L'Arbre. Cronologia 10/3/1910

Imatge A6: Panoràmica general de la localitat. Cronologia 1910

Imatge A7: Família (pare, mare i filla) posant per a la foto. Cronologia 1910-20

Imatge A8: Vista de la Plaça Concòrdia. Can Deu. Cronologia 1910-20

Imatge A9: Vista de la Plaça Comas, seu del Consell Municipal del Districte. Cronologia 1910-20

Imatge A10: Vista del Carrer Anglesola amb les vies del tramvia en primer terme. Cronologia 1910-20

Imatge A11: Font pública on una nena està agafant aigua. Cronologia primera meitat s. XX.

Imatge A12: Vista d'un carrer comercial. Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A13: Façana del mas Can Bacardi o Ermengol. Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A14: Veïnat a la porta de casa seva. Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A15: Façana del mas Cal Coix. Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A16: Vista exterior del Nou Mercat del Ninot. Cronologia primera meitat s. XX

- Imatge A17:** Vista d'un carrer. Cronologia 1910-20
- Imatge A18:** Alumnes a classe de geografia. Cronologia 1918
- Imatge A19:** Quatre nadons a la infermeria de la Maternitat. Cronologia 1918 (?)
- Imatge A20:** Grup d'homes marxant en la celebració del sometent. Cronologia 9/1/1921
- Imatge A21:** Casa pairal. Cronologia 27/2/1921
- Imatge A22:** Senyors fotografiant-se abans de pujar al tramvia. Cronologia 24/3/1922
- Imatge A23:** Grup de treballadors de la ferreria del Carrer Cabestany davant d'un carro. Cronologia primera meitat s. XX
- Imatge A24:** Grup de treballadors de les bòbiles. Cronologia primera meitat s. XX
- Imatge A25:** Vista aèria de l'antic camp del FC Barcelona i rodalies. Cronologia 1925
- Imatge A26:** Equip del FC Barcelona de la temporada 1925-26. Cronologia 1926
- Imatge A27:** Vista general del carrer Comtes de Bell-lloc. Cronologia 1930
- Imatge A28:** Vista del carrer Can Deu i Mata. Cronologia primera meitat s. XX
- Imatge A29:** Espectacle de ball al carrer fet per l'esbart dansaire de Les Corts. Cronologia 1934
- Imatge A30:** Grup d'homes al recinte de la Maternitat, acompanyant al governador general en la seva visita . Cronologia 31/12/1935
- Imatge A31:** Interior del convent de Loreto en ruïnes. Cronologia primera meitat s. XX
- Imatge A32:** Retrat de la família Pérez-Collado. Cronologia 1938
- Imatge A33:** Grup de treballadores de la fàbrica Planell. Cronologia 1937-38 (?)
- Imatge A34:** Vista de l'Avinguda Diagonal. Cronologia primera meitat s. XX
- Imatge A35:** Noies al carrer Castellbó, actual carrer Deu i Mata. Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A36: Façana de les Cristalleries Planell, al carrer Anglesola . Cronologia primera meitat s. XX

Imatge A37: Camins de la localitat. Cronologia 1940-46

Imatge A38: Celebració de Diumenge de Rams a la Plaça de la Concòrdia. Cronologia 1943-44

Imatge A39: Celebració de la processó de Corpus, al carrer Remei. Cronologia 1943-44

Imatge A40: Vista de camps als afores de la localitat. Cronologia 1945-1947

Imatge B1: Panoràmica aèria . Cronologia 1945-47

Imatge B2: Interior d'una botiga de queviures. Cronologia 1965

Imatge B3: Escena de la vida quotidiana a l'entorn d'una casa de pagès. Cronologia 1947

Imatge B4: Grup de noies durant la celebració dels Jocs Florals. Cronologia 1948

Imatge B5: Vista exterior del mas Can Batllori . Cronologia 1950-52

Imatge B6: Façanes d'habitatges a la carretera vella de Sarrià. Cronologia 1950

Imatge B7: Vista lateral del monestir de Pedralbes, amb els camins que hi menen. Cronologia segona meitat s. XX

Imatge B8: Nenes plantant en la celebració de la Festa de l'Arbre. Cronologia 5/7/1952

Imatge B9: Cotxe embarrancat al Carrer Capità Arenes. Cronologia 1952

Imatge B10: Moment de donar el condol en el decurs d'un enterrament. Cronologia 1953

Imatge B11: Celebració de la missa al carrer en el decurs d'un enterrament. Cronologia 1953

Imatge B12: Família a la porta de l'església del Remei sortint d'un bateig. Cronologia 19/3/1954

Imatge B13: Ancians al carrer celebrant la Festa d'homenatge a la vellesa. Cronologia 19/6/1955

Imatge B14: Vista de la capella del Monestir de l'Encarnació amb les monges a punt d'entrar. Cronologia 1960

Imatge B15: Grup de gent davant l'edifici Can Cuyàs o Can Gasparó. Cronologia 1960

Imatge B16: Senyor en carro tirat per un cavall al camí de Cal Feliu. Cronologia segona meitat s. XX

Imatge B17: Vista del Carrer Major, actual Carrer de Les Corts. Cronologia segona meitat s. XX

Imatge B18: Dones portant un estendard a la processó del Corpus. Cronologia segona meitat s. XX

Imatge B19: Celebració de la diada de Reis al recinte de la Maternitat. Cronologia segona meitat SXX